

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ในพุทธปรัชญาเถรวาทและพุทธปรัชญาวัชรยานของทิเบต ปรากฏคำสอนเรื่องความตายและการเกิดใหม่ ความคิดเห็นประการหนึ่งซึ่งทำให้สองนิกายนี้แตกต่างกัน คือ ความคิดเรื่องสภาวะระหว่างตายและเกิดที่เรียกว่าอंतरภพ ความเข้าใจที่คณะเรื่องความตายและการเกิดใหม่ของสองนิกายนี้ย่อมนำไปสู่ความเข้าใจคำสอนเรื่องอื่น ๆ ของนิกายทั้ง 2 ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมเรื่องความตายและการเกิดใหม่และในพระพุทธศาสนาในที่สุด

เนื่องด้วยพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่มีหลักการกว้างขวางลึกซึ้งยากที่จะเห็นและเข้าใจได้ทุกแง่มุม พุทธศาสนิกฝ่ายวัชรยานก็เข้าใจและตีความหลักธรรมในพุทธศาสนาในแง่หนึ่ง ในขณะที่ฝ่ายเถรวาทก็เข้าใจและตีความไปอีกแง่หนึ่ง การศึกษาเปรียบเทียบให้เห็นความต่างและความเหมือนของสองนิกายนี้ย่อมเป็นประโยชน์ช่วยให้เกิดความเข้าใจระหว่างศาสนิกในสองนิกายนี้ และเป็นประโยชน์แก่การศึกษาพุทธปรัชญาทั่วไป

1.2 วัตถุประสงค์

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเปรียบเทียบและวิจารณ์ความคิดเกี่ยวกับความตายและการเกิดใหม่ในพุทธปรัชญาเถรวาท กับพุทธปรัชญาวัชรยานของทิเบต เนื้อหาของการศึกษาเปรียบเทียบมุ่งเน้นให้

เห็นถึงเรื่องที่สำคัญ ดังนี้

1. ความคิดเกี่ยวกับความตายและการเกิดใหม่ในพุทธปรัชญาเถรวาทและในพุทธปรัชญาวัชรยานของทิเบต
2. ความคิดเกี่ยวกับสภาวะระหว่างความตายและเกิดในพุทธปรัชญาเถรวาทและพุทธปรัชญาวัชรยานของทิเบต

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้คือ

1. ทำให้ทราบชัดเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความตายและการเกิดใหม่ในพุทธปรัชญาเถรวาทและพุทธปรัชญาวัชรยานของทิเบต
2. ทำให้ทราบชัดเกี่ยวกับทศนะ เรื่องของสภาวะระหว่างตายและเกิดตามหลักคำสอนในพุทธปรัชญาเถรวาท และพุทธปรัชญาวัชรยานของทิเบต
3. เป็นประโยชน์ในการค้นคว้าทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับพุทธปรัชญา

1.4 วิธีการวิจัย

การวิจัยเป็นการศึกษาเปรียบเทียบจากเอกสารหลัก คือ พระไตรปิฎกของนิกายเถรวาทและคัมภีร์มรดศาสตร์ของทิเบต พร้อมทั้งอาศัยเอกสารรอง คือ คัมภีร์อรรถกถาและฎีกา คัมภีร์วิสุทธิมรรค คัมภีร์อภิขัมมัตถสังคหะและอภิขัมมัตถวิภาวินีฎีกา เป็นต้น ส่วนฝ่ายวัชรยาน ได้แก่ บทนิพนธ์ของพระดาไลลามะ งานเขียนของนักวิชาการสมัยใหม่ เป็นต้น